

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen

KONTOR FOR ERNÆRING

Notat om høringssvar i forbindelse med udkast til forslag til lov om ændring af fødevarerloven (offentliggørelse af oplysninger om kosttilskud)

Udkast til forslag til lov om ændring af fødevarerloven (offentliggørelse af oplysninger om kosttilskud) har været i høring i perioden fra den 27. februar til den 6. marts 2009.

I det følgende gives et resumé af de indkomne høringssvar opdelt i generelle bemærkninger og specifikke bemærkninger.

Bemærkningerne til høringssvarene er anført med kursiv.

Der er modtaget høringssvar fra: Advokatsamfundet, Bager- og Konditormestre i Danmark, Dansk Erhverv, Den Danske Dyrlægeforening De Samvirkende Købmænd (DSK), DI Fødevarer/Nutraceutisk Industri, Forbrugerrådet, Grønlands Hjemmestyre, Helsebranchens Leverandørforening (HBL) og Kræftens Bekæmpelse.

Endvidere har Datatilsynet afgivet høringssvar til forslaget.

Af de ovenfor nævnte har Advokatsamfundet, Den Danske Dyrlægeforening og Grønlands Hjemmestyre anført, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

Generelle bemærkninger

Datatilsynet har i deres høringssvar anført, at man umiddelbart finder, at lovforslaget kan gennemføres inden for rammerne af persondataloven. Det anføres, at tilsynet i den forbindelse lægger til grund, at den nærmere praktiske tilrettelæggelse af ordningen lever op til kravene i persondataloven, herunder kravene i § 5, stk. 4 og stk. 5.

Datatilsynets bemærkninger er taget til efterretning.

Specifikke bemærkninger

Bager- og Konditormestre i Danmark (BKD) tager positivt imod forslaget om etablering af en portal på Fødevarestyrelsens hjemmeside, som offentliggør relevante oplysninger om kosttilskud. BKD er tilhænger af størst mulig åbenhed om fødevarer i Danmark og mener, at danske forbrugere skal bibringes de bedste muligheder for at agere som forbrugere på markedet for kosttilskud.

Dansk Erhverv hilser forslaget velkomment og anfører, at det længe har været et ønske fra kosttilskudsbranchen og forhandlere af kosttilskud, at listen over anmeldte kosttilskud blev offentliggjort. Dansk Er-

hverv foreslår, at der bør offentliggøres oplysninger om indholdsstofferne i produkterne, så forbrugerne kan sammenligne dem med produkter på udenlandske hjemmesider. Dansk Erhverv opfordrer til, at de godkendte anprisninger, der bliver en realitet i 2010, også indføres i portalen. Desuden vil oplysninger om myndighedernes anbefalinger af kosttilskud være relevante i portalen. Dansk Erhverv understreger, at offentliggørelsen ikke må omfatte oplysninger, som kan betragtes som drifts- eller forretningsforhold eller oplysninger, som er ejendomsretligt beskyttet, ligesom det er vigtigt, at det fremgår, at produkterne ikke er godkendte, og at der er tale om fødevarer og ikke lægemidler. Dansk Erhverv opfordrer til, at det løbende drøftes med erhvervet, hvilke oplysninger der skal fremgå af hjemmesiden.

Portalen vil indeholde den efterspurgte type af information. Portalen vil give en række oplysninger om kosttilskud generelt, Fødevarestyrelsens anbefalinger om brug af kosttilskud til visse befolkningsgrupper, almindeligt kendte bivirkninger eller interaktioner med andre indholdsstoffer, en liste over produkter, der er fundet farlige og derfor påbudt trukket tilbage fra markedet, en liste over anmeldte kosttilskud osv. Det vil bl.a. tydeligt fremgå, at der er tale om oplysninger om produkter, der er anmeldt til markedsføring i Danmark, og dermed underlagt Fødevarestyrelsens almindelige kontrol, at det enkelte produkt ikke nødvendigvis er vurderet af styrelsen, idet dette først sker i forbindelse med kontrol, at Fødevarestyrelsen ikke godkender kosttilskud, og at det i henhold til den generelle fødevarerlovgivning er virksomhedens ansvar, at produktet overholder gældende lovgivning. Der vil desuden være de nødvendige forklaringer, herunder på forskellen mellem kosttilskud og naturlægemidler. Der vil ikke blive anført oplysning om det enkelte produkts påståede virkning, men der vil blive linket til godkendte anprisninger, efterhånden som de bliver godkendt af EU. Selve lay-out'et og driften af portalen påhviler Fødevarestyrelsen, men vil kunne drøftes i Kontaktgruppen for Kosttilskud. Det fremgår allerede af bemærkningerne til lovforslaget, at det ikke er hensigten at offentliggøre oplysninger om drifts- eller forretningsforhold o.lign.

De Samvirkende Købmænd (DSK) mener, at det er en god ide at informere mere om kosttilskud, herunder at offentliggøre de faktuelle oplysninger, der fremgår af produktets mærkning og indsendes til Fødevarestyrelsen i forbindelse med registrering. Det er efter DSK's mening dog vigtigt, at det tydeligt fremgår, at produkterne ikke er godkendt af Fødevarestyrelsen, og at man ikke kan regne med, at produkter, der sælges under samme navn fra udlandet/internettet, har præcis samme sammensætning som de, der er registreret i Danmark.

Portalen vil indeholde den efterspurgte type af information.

DI Fødevarer/Nutraceutisk Industri er tilfredse med lovforslaget for så vidt, at der dermed er taget initiativ til en forstærket indsats til at oplyse borgerne om kosttilskud. DI Fødevarer foreslår, at det skal fremgå af § 56 a, at det kun er de oplysninger, der er stillet krav om fremgår af mærkningen på emballagen, der må offentliggøres. Det anmeldte formål med produktet kan eventuelt også fremgå. DI Fødevarer anfører, at det er væsentligt, at oplysningerne til enhver tid er fuldstændige, opdaterede og korrekte, og at der bør fastsættes en tidsramme for, hvor hurtigt efter, at en anmeldelse er modtaget, at forbrugeren kan finde oplysninger om det anmeldte kosttilskud. DI Fødevarer mener, at det bør vurderes, om proceduren for anmeldelser, anmeldelser af ændringer og afmeldelser af kosttilskud støtter korrekte oplysninger i forbrugerportalen. DI Fødevarer opfordrer endelig til, at Kontaktgruppen for Kosttilskud inddrages aktivt som sparringspartnere for Fødevarestyrelsen i udarbejdelsen af portalen.

Det vurderes som tilstrækkeligt, at det tilsigtede omfang af offentliggørelsen, dvs. oplysninger, der i forvejen fremgår af produktets mærkning, fremgår af forslaget bemærkninger og ikke af selve bestemmelsen. DIs forslag er derfor ikke imødekommet.

For så vidt angår den praktiske udførelse af offentliggørelsen, vil de indberettede oplysninger automatisk blive opdateret dagligt og ajourført på portalen. Fødevarestyrelsen indestår ikke for, at de af virksomheden indberettede oplysningerne er korrekte. Dette ansvar påhviler virksomheden. Fødevarestyrelsen vil dog tage kontakt til virksomheden, hvis man bliver opmærksom på åbenbart ukorrekte oplysninger, med henblik på korrektion. Selve lay-out'et og driften af portalen påhviler Fødevarestyrelsen, men vil kunne drøftes i Kontaktgruppen for Kosttilskud.

Forbrugerrådet anerkender, at der er et stort behov for en samlet og forbedret information om kosttilskud og naturlægemidler. Forbrugerrådet mener, at den foreslåede internetportal med en liste over anmeldte kosttilskud snarere medfører vildledning end vejledning, og derfor er en dårlig idé.

Forbrugerrådet foreslår, at der i stedet laves en samlet portal med forbrugerrettet information om kosttilskud og naturlægemidler, inklusive en vurdering af det ernæringsmæssige behov og angivelse af bivirkninger. Forbrugerrådet mener, at det er kosttilskudsbranchens egen opgave at udgive et produktkatalog, hvis de ønsker et sådant. En liste over anmeldte kosttilskud i andet regi end branchen selv vil hurtigt kunne vildlede forbrugerne til at tro, at der er tale om godkendte produkter, hvilket ikke er tilfældet. Der kan være andre problemer med produkterne. Forbrugerrådet finder, at det vil være uheldigt at lade Fødevarestyrelsen medvirke til en sådan blåstempling af kosttilskud. Desuden bør kosttilskud, der af fødevareremyndighederne trækkes tilbage fra markedet på grund af alvorlige bivirkninger, også optræde på portalen, indtil de er bevist skadelige og trukket tilbage. Forbrugerrådet finder, at der næppe er belæg for, at en liste vil dæmme op for salg af ulovlige, udenlandske kosttilskud via internettet, og at dette problem alene løses via bedre kontrol. Forbrugerrådet mener ikke, at det er en rimelig forventning, at den gennemsnitlige forbruger kender forskel på et *anmeldt* og *godkendt* kosttilskud. Endelig fremlægger Forbrugerrådet forslag til indholdet af en internetportal, der bedre vil kunne løse forbrugernes informationsunderskud.

Selve lay-out'et for og indholdet af internetportalen påhviler Fødevarestyrelsen og vil løbende kunne udvikles, hvis der er behov derfor. Indholdet af portalen er beskrevet under bemærkningerne til Dansk Erhvervs hørings svar, hvortil der henvises. Det vurderes på denne baggrund, at portalen i den planlagte udformning i tilstrækkelig grad tilgodeser formålet, hvorfor der ikke findes behov for at ændre den som foreslået af Forbrugerrådet.

Helsebranchens Leverandørforening (HBL) er positiv over for lovforslaget og hilser etableringen af en af Fødevarestyrelsens administreret portal, som offentliggør relevante oplysninger om kosttilskud, velkommen. HBL anfører, at kosttilskudsdirektivet (2002/46) medfører, at reglerne for anprisninger af kosttilskud er meget restriktive. HBL mener, at dette gør det vanskeligt for forbrugerne at få ordentlig information om kosttilskud samtidig med, at det er vanskeligt for importører, producenter og forhandlere at vejlede forbrugerne om kosttilskudsprodukter, som lovligt kan købes i Danmark. HBL henviser til, at anmeldelserne giver oplysninger om, hvilke stoffer produkterne indeholder, samt hvilke anprisninger der er knyttet til produkterne, og at oplysningerne ikke umiddelbart er tilgængelige for offentligheden, hvilket en portal vil give mulighed for. HBL finder det gavnligt, at forbrugerne har mulighed for at kontrol-

lere, om de produkter, de allerede anvender – eller påtænker at anvende – er anmeldt og under kontrol af den ansvarlige myndighed (Fødevarestyrelsen). HBL finder det positivt, at Fødevarestyrelsen har det daglige ansvar for portalen, idet dette giver kosttilskudsportalen stor troværdighed. Det er vigtigt, at portalen opdateres dagligt, og HBL opfordrer til, at portalen administreres af en enhed under Fødevarestyrelsen, der refererer til en styregruppe med repræsentanter fra branchen, Forbrugerrådet og relevante myndigheder.

HBL's bemærkninger vedrører udformningen af portalen, herunder forslag til oplysninger, som HBL finder bør anføres på portalen – udover den af lovforslaget omfattede liste over anmeldte kosttilskud. Anprisninger af fødevarer reguleres af anprisningsforordningen (1924/2006), hvor der kræves en godkendelse af sundhedsanprisninger, inden de kan benyttes på fødevarer. En forudsætning for EU-godkendelse er, at der er tilstrækkelig dokumentation for den anpriste virkning. I henhold til kosttilskudsdirektivet skal et kosttilskud have en virkning. Det er denne påståede virkning, som virksomheden skal anføre på anmeldelseskemaet til Fødevarestyrelsen. Denne oplysning skal ikke fremgå af produktets mærkning og vil derfor ikke være omfattet af lovforslaget. Driften af portalen påhviler Fødevarestyrelsen. Det er ikke hensigten at etablere en styregruppe, men lay-out'et og driften af portalen vil kunne drøftes i Kontaktgruppen for Kosttilskud.

Kræftens Bekæmpelse (KB) kan tilslutte sig de generelle principper om at give så mange borgere som muligt adgang til oplysninger, som de finder relevante for dem og deres muligheder for at kunne træffe et informeret valg. KB kan derfor acceptere, at der etableres den foreslåede hjemmel til offentliggørelse af oplysninger om kosttilskud. KB har ikke fundet det muligt at vurdere, om de oplysninger, som foreslås offentliggjort, er nyttige for forbrugerne. KB savner dokumentation for, at oplysningerne om kosttilskud er efterspurgt og en undersøgelse bl.a. af, hvordan forbrugerne mener, at de kan anvende oplysninger om kosttilskud. KB anbefaler, at Fødevarestyrelsen iagttager modtagerperspektivet i sin formidling af oplysningerne om kosttilskud, så forbrugerne bl.a. får redskaber til at støtte dem i deres vurdering af, om et kosttilskud er både nødvendigt og sikkert at bruge.

Hensigten med lovforslaget er alene at etablere hjemmel til at offentliggøre relevante oplysninger, som Fødevarestyrelsen får indberettet fra virksomhederne. Resten af portalen vil bestå af objektive og saglige informationer, som Fødevarestyrelsen kan stå inde for. Det er virksomheden, der markedsfører et kosttilskud, der er ansvarlig for, at produktet er sikkert. Den vurdering, som forbrugeren vil kunne foretage på baggrund af oplysningerne på portalen, vil være en vurdering af, om den pågældende er tryk ved i givet fald at indtage produktet.